

NAUCZYCIEL
BIBLIOTEKARZ
BIBLIOTERAPEUTA

Biblioterapia co to jest?

Biblioterapia jest działaniem terapeutycznym opierającym się na zastosowaniu materiałów czytelniczych, rozumianych jako środek terapeutyczny wspierający proces terapeutyczny, jest rodzajem psychicznego wsparcia, pomocy w rozwiązywaniu osobistych problemów danej osoby przez ukierunkowane czytanie.

/Irena Borecka/

Cele i zadania biblioterapii:

- pomaga w pokonywaniu problemów,
- podaje wzorce zachowań, nadając im znaczenie,
- koryguje emocjonalnie zaburzone zachowania,
- wpływa integrująco na osoby niepełnosprawne i niedostosowane społecznie,
- osobom chorym przynosi ulgę w cierpieniu,
- pomaga budować poczucie własnej wartości, pozytywną samoocenę, poczucie sprawczości
- przygotowuje do pełnienia ważnych ról,
- pomaga zaakceptować siebie i własną sytuację,
- zmniejsza strach, lęk, stres, łagodzi agresję,
- motywuje do uczenia się, poszerzania horyzontów umysłowych,
- aktywizuje jednostkę,
- wspiera proces ogólnego rozwoju.

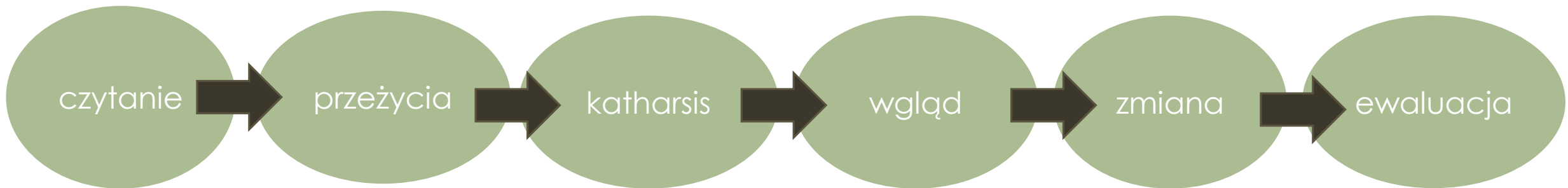
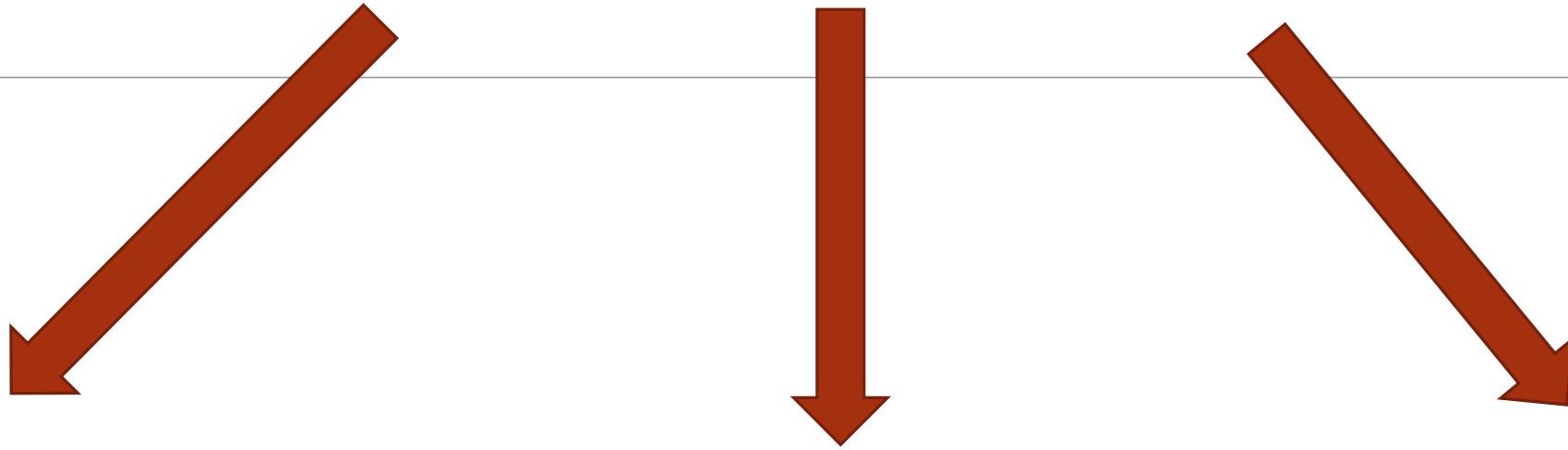
Odbiorcy biblioterapii w szkole:

- uczniowie z negatywnym stosunkiem do czytania,
- uczniowie niedostosowani społecznie,
- uczniowie z kłopotami w nauce,
- uczniowie chorzy i niepełnosprawni,
- uczniowie w trudnej sytuacji życiowej (z rodzin dotkniętych patologią itp.),
- uczniowie zdolni,
- nauczyciele i rodzice.

Model postępowania biblioterapeutycznego

Etapy procesu biblioterapeutycznego:

- diagnoza - zarówno rozpoznanie problemów pacjenta (wychowanka), jak i przewidywanie skutków planowanego działania terapeutycznego,
- dobór literatury ściśle związany z daną sytuacją terapeutyczną,
- postępowanie terapeutyczno-wychowawcze - czytanie indywidualne lub zbiorowe wzbogacone dodatkowymi formami pracy, którego celem jest wywarcie odpowiedniego wpływu na pacjenta (wychowanka), to znaczy:
  - identyfikacja odbiorcy z bohaterem literackim lub sytuacją,
  - refleksja odbiorcy nad czytany tekst, samym sobą i sytuacją, w jakiej aktualnie się znajduje,

Etapy procesu biblioterapeutycznego c.d.

- katharsis - rodzaj "oczyszczenia", odreagowania,
- wgląd w samego siebie,
- zmiana w postawach i zachowaniu.
- ewaluacja

Techniki biblioterapeutyczne:

- dyskusja nad czytany utworem,
- pisanie listu do bohatera literackiego,
- wymyślanie innego zakończenia utworu,
- wchodzenie w rolę wybranego bohatera i odgrywanie scenek (drama) inspirowanych sytuacją literacką,
- wykonywanie ilustracji do czytanego utworu,
- mandala, czyli buddyjska technika uspokajająca.

Zasady zajęć:

W trakcie zajęć należy przestrzegać ogólnych zasad:

- całkowitej dobrowolności uczestnictwa w zajęciach,
- zawarcie kontraktu
- dostosowania poziomu i tempa zajęć do psychicznych i fizycznych możliwości dziecka (wykorzystywać elementy muzykoterapii i arteterapii)
- zajęcia rozpoczynać zabawami integracyjnymi,
- nie wolno oceniać uczestników, każdy ma prawo zachować swoją postawę,
- zajęcia wzbudzające zainteresowanie można przedłużyć w czasie, aby uczestnicy mogli się do końca wypowiedzieć na swój temat.

Profil biblioterapeuty:

- osoba posiadająca zdolność syntonii i empatii,
- umiejąca dobrze zdiagnozować problemy i potrzeby uczestnika biblioterapii,
- znająca bardzo dobrze literaturę,
- posługująca się bogatym, eklektycznym warształem terapeutycznym,
- umiejąca zachować się, w zależności od sytuacji terapeutycznej, dyrektywnie lub niedyrektywnie
- umiejąca przeprowadzić komunikację wewnątrzgrupową przez etap wentylacji, walidacji i eksperymentowania,
- podchodząca z pokorą do podmiotu i przedmiotu swojej działalności,
- wyrozumiała dla członków grupy i dla samej siebie.

Biblioterapia w praktyce

- Program wychowawczy z elementami biblioterapii „W moim świecie emocji”
- Cykle zajęć biblioterapeutycznych

Bibliografia

---

1. Bautsz-Sontag A., Literatura w terapii dzieci, Uniwersytet Śląski, Katowice 2013
2. Borecka I., Biblioterapia w edukacji czytelniczej i medialnej w szkole podstawowej i gimnazjum : materiały dydaktyczne dla nauczycieli i bibliotekarzy, Unus, Wałbrzych 2002
3. Cyrklaff M. J, Biblioterapia w edukacji z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2014
4. Konieczna E. J., Biblioterapia w praktyce : poradnik dla nauczycieli, wychowawców i terapeutów, Impuls, Kraków 2005
5. Kruszewski T., Biblioterapia w działaniach placówek opiekuńczo-wychowawczych, Akapit, Toruń 2005
6. Molicka M., Biblioterapia i bajkoterapia : rola literatury w procesie zmiany rozumienia świata społecznego i siebie, Media Rodzina, Poznań 2011
7. Noosfera literacka : problemy wychowania i terapii poprzez literaturę dla dzieci, pod red. Alicji Ungeheuer-Gołąb, Małgorzaty Chrobak, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2012
8. Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem, pod red. nauk. Ewy Pisuli i Doroty Danielewicz, Impuls, Kraków 2005

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

